

Werken aan taal is groeien

Maurice de Greef
Vrije Universiteit Brussel

We hebben een probleem!

- ✓ Circa 77% van ons werkloosheidsbestand is laag- of middelbaar opgeleid (CBS, 2015)
- ✓ Aantal laaggeletterden neemt toe:
 - ✓ Van 9.4% naar 12% (PIAAC 2012)
- ✓ Laaggeletterden en laagopgeleiden:
 - ✓ hebben slechtere gezondheidspositie
 - ✓ hebben slechtere positie op de arbeidsmarkt (incl. lager inkomen)
 - ✓ zijn minder actief bijv. in vrijwilligerswerk
- ✓ Door de 3 decentralisaties staan juist voorzieningen voor deze groep onder druk

Laaggeletterdheid: wat kost dat dan per jaar?

- ✓ Gezondheidszorg
 - ✓ Ziekenhuisopnamen en huisartsenbezoek: 127 mln.

- ✓ Arbeid
 - ✓ Productiviteit: lagere prod./werkl./bel.: 353 mln.
 - ✓ Sociale zekerheid: uitkeringen: 76 mln.

- ✓ Criminaliteit: 0.4 mln.

Totaal: 556 miljoen Euro

Is investeren in taaltrajecten zinvol?

Opbrengsten taaltrajecten op een rij

- ✓ Als alle laaggeletterden een cursus zouden volgen, zou dat de samenleving € 700,- miljoen opleveren
- ✓ Na volgen taal cursus arbeidsproductiviteit per deelnemer verhoogd met € 985,-
- ✓ Door het volgen van een taal cursus gaan zorgkosten per deelnemer omlaag met € 359,-
- ✓ Door het volgen van een taal cursus stijgt gezondheidswinst met € 1501,- per deelnemer

Wat levert het deelnemer in de praktijk zelf op?

Onderzoek onder meer dan 3000 cursisten toont aan, dat

- ✓ 60% tot 80% van de deelnemers betere taalbeheersing heeft (in aantal regio's)
- ✓ 40% tot 60% van de deelnemers betere plek in de samenleving (sociale inclusie) heeft
- ✓ 20% van deelnemers betere arbeidsmarktpositie heeft (als neveneffect van scholing)
- ✓ 53% van de deelnemers een betere mate van psychische gezondheid ervaart (o.b.v. onderzoek onder taaltrajecten als onderdeel programma Taal voor het Leven)

Resultaten Taal v/h Leven als voorbeeld (1)

Leercontext →	Trajecten TVHL 2014	Landelijk onderzoek 2012
Aantal deelnemers met toename sociale inclusie per variabele van sociale inclusie in % ↓		
Nationale Taalvaardigheden	71	58
Digitale Vaardigheden	66	51
Assertiviteit	66	54
Arbeids- en opvoedingsvaardigheden	48	42
Ontmoeten & ondernemen	58	49
Natuur- en sportactiviteiten	57	49
Afname sociaal isolement	51	45
Fysieke gezondheid	39	-*
Psychische gezondheid	53	-*
Betaalde baan	21	20
Vrijwilligerswerk	28	21
Stage	26	7
Op zoek naar baan	36	20
Betaalde baan met begeleiding	28	14

Resultaten Taal v/h Leven als voorbeeld (2)

- ✓ Vooruitgang in score leesvaardigheid bij 52.7% van respondenten
- ✓ Vooruitgang in schrijfvaardigheidsniveau bij 57.8% van de respondenten
- ✓ 12.45% van de deelnemers is een niveau gestegen van de Standaarden & Eindtermen VE
- ✓ 21.11% van de deelnemers is een niveau gestegen van de Standaarden & Eindtermen VE
- ✓ Significante vooruitgang in score op leestoets van gemiddeld 5.6 %
- ✓ **Benchmark: 5,2 % volgens reviewstudie vergelijkbare internationale studies (Kok & Scholte, 2013)**
- ✓ **Benchmark (tentatief): Onderzoek New Zealand (Department of Labour New Zealand , 2010) wijst op 66% verbetering na 6 tot 9 maanden. TvL: meting na 5 maanden**

De kamers van het participatiebudget

Binnen via
sector
Arbeid

Binnen via
sector
Zorg

Binnen via
sector
Welzijn

Leertraject

Verbetering
van
Arbeid

Verbetering
van
Zorg

Verbetering
van
Welzijn

Arbeid:

Taalprobleem op het werk

Dagelijkse problemen

1. Zorginstellingen werken met digitale cliëntdossiers: Wat nu?
2. Er zijn nieuwe veiligheidsregels in het magazijn: handelingen moeten worden aangepast: wat nu?

Facts

1. 43% van de laaggeletterden is niet actief op arbeidsmarkt (Buisman et al., 2013).
2. Verbetering van mate van laaggeletterdheid kan leiden tot 17% verhoging van arbeidsinkomen in NL (Hanushek & Zhang, 2009).
3. 37% van de laaggeletterden behoren tot laagste inkomensgroep (Houtkoop et al., 2012).

Zorg:

Taalproblemen voor je gezondheid

Dagelijkse problemen

1. Je hebt elke dag pijn, maar weet niet of het ernstig is. Daarom ga je om de week naar de huisarts: wat nu?
2. In het ziekenhuis krijg je een melding als hij je ticket niet goed scant: wat nu?

Facts

1. Hoe betere gezondheidsvaardigheden men heeft, hoe beter het BMI (Body Mass Index) is (Cunha et al., 2014).
2. Mensen met een lagere mate van geletterdheid hebben eerder kans op een depressie dan mensen met een hogere mate van geletterdheid (Gazmararian et al., 2000; Zaslow, 2001).
3. Diabetespatiënten met inadequate gezondheidsvaardigheden kregen meer oogklachten en ziekten met bloedvaten dan diabetespatiënten met betere gezondheidsvaardigheden (Schillinger et al., 2012).

Opvoeding: Taalproblemen in de thuissituatie

Dagelijkse problemen

1. Je wilt je kinderen voorlezen, maar ze hebben door dat je het verhaal verzint: wat nu?
2. Je kind spijbelt teveel en moet huiswerkbegeleiding van de ouders krijgen: wat nu?

Facts

1. 14.3% van 15-jarigen heeft grote moeite met begrijpen van hun schoolboeken (Gille et al., 2009).
2. Een kind dat 15 minuten per dag leest of wordt voorgelezen, leest 55X zoveel woorden dan een kind dat slechts 5 minuten per dag leest of wordt voorgelezen (Vernooy, 2008).
3. Bijna 13% van alle kinderen in NL loopt het risico om op latere leeftijd laaggeletterd te zijn.

Welzijn:

Taalproblemen in de eigen omgeving

Dagelijkse problemen

1. Je wilt met de trein naar je familie in het Noorden, maar er staat een nieuwe kaartautomaat: wat nu?
2. Je wordt door de buurt uitgenodigd voor een buurtdiner en moet het recept inleveren: wat nu?

Facts

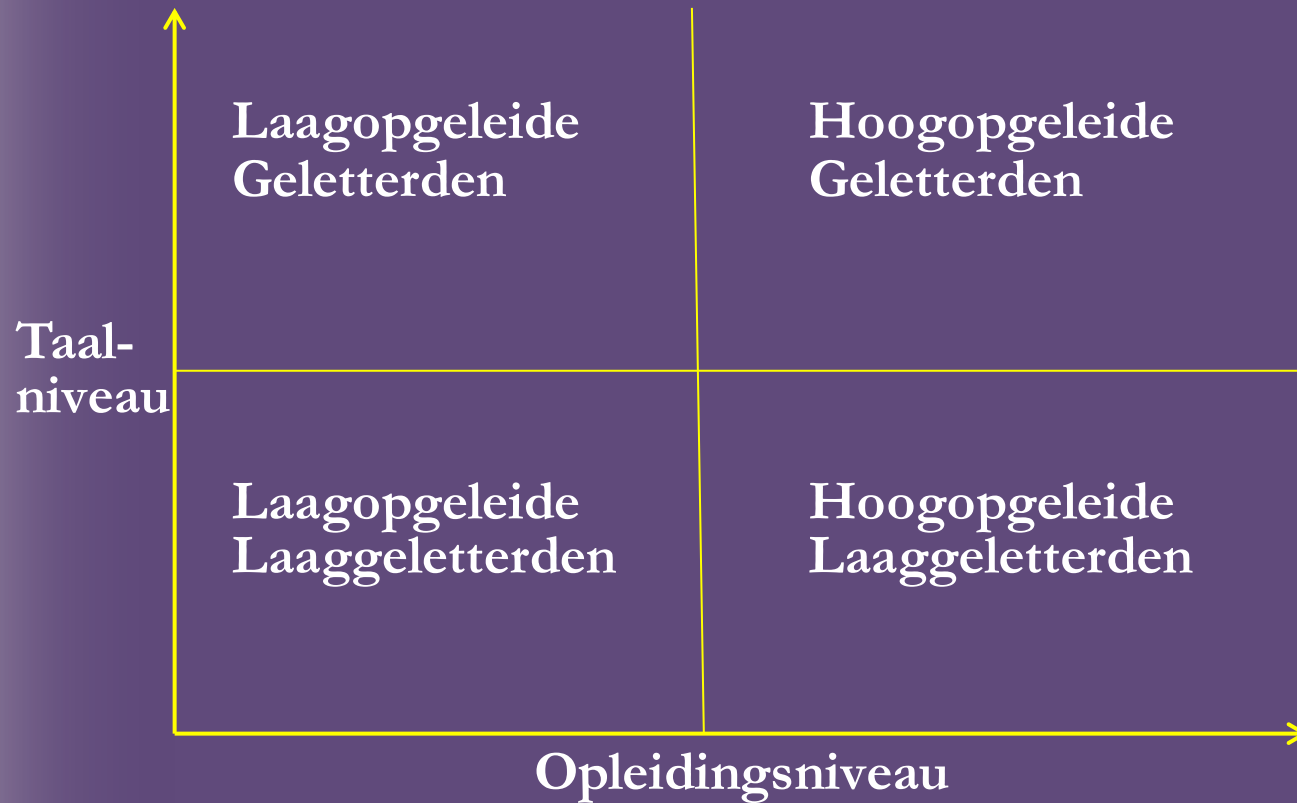
1. Mensen die beter kunnen lezen en schrijven voelen zich gelukkiger (Houtkoop et al., 2012).
2. Mensen die beter kunnen lezen en schrijven zijn zelfredzamer en sociaal actiever (Houtkoop et al., 2012).
3. Laaggeletterden hebben minder vertrouwen in de medemens (Buisman et al., 2013).

Hoe ziet dat leertraject er dan uit?

Situationeel

Er is niet 1 doelgroep

Los van etnische achtergrond en leeftijd

In verschillende contexten: werk, leven en leren (OECD, 2012)

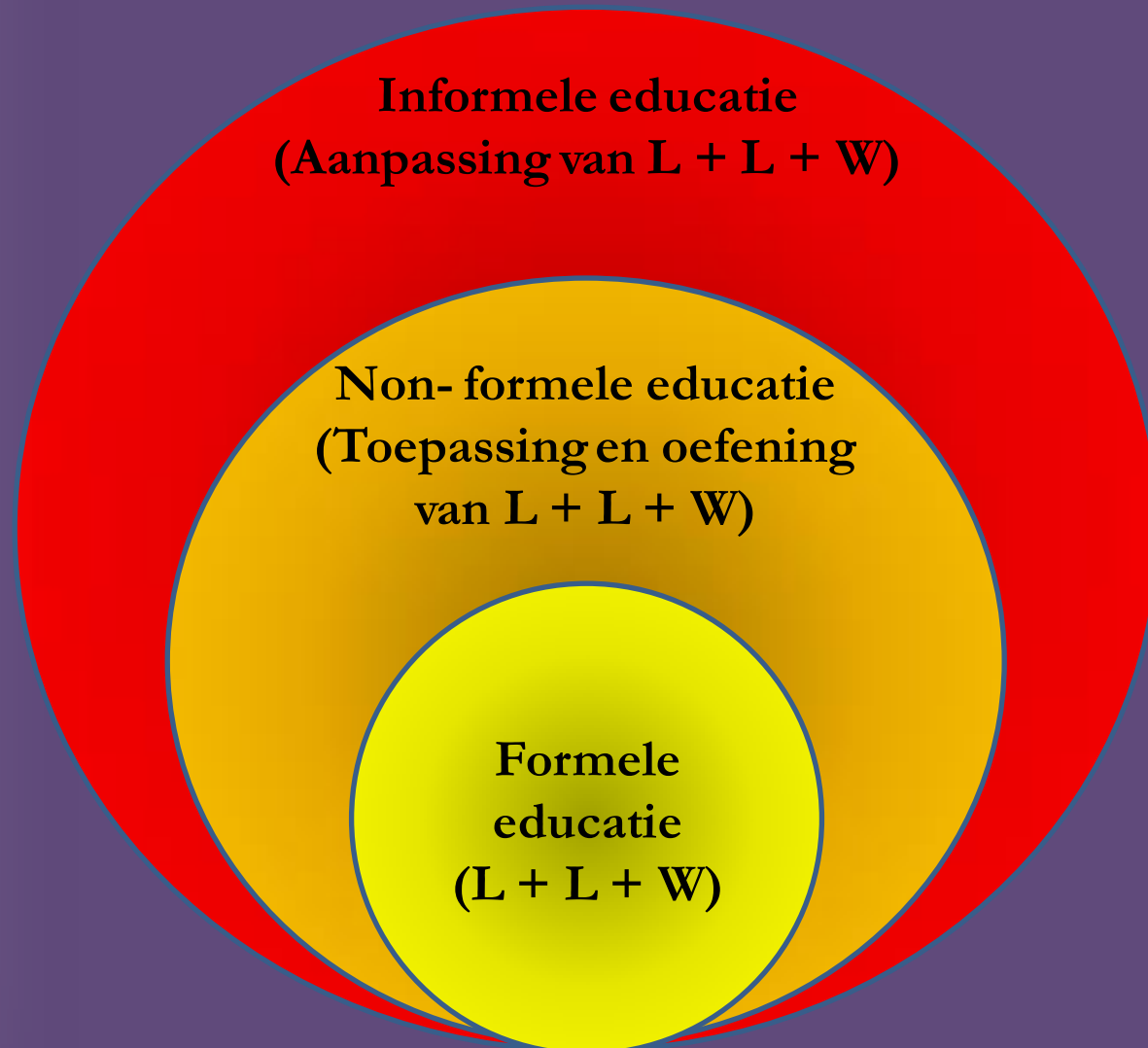

Voor diverse groepen moet er aandacht voor taaltrajecten zijn

Voorbeelden zijn:

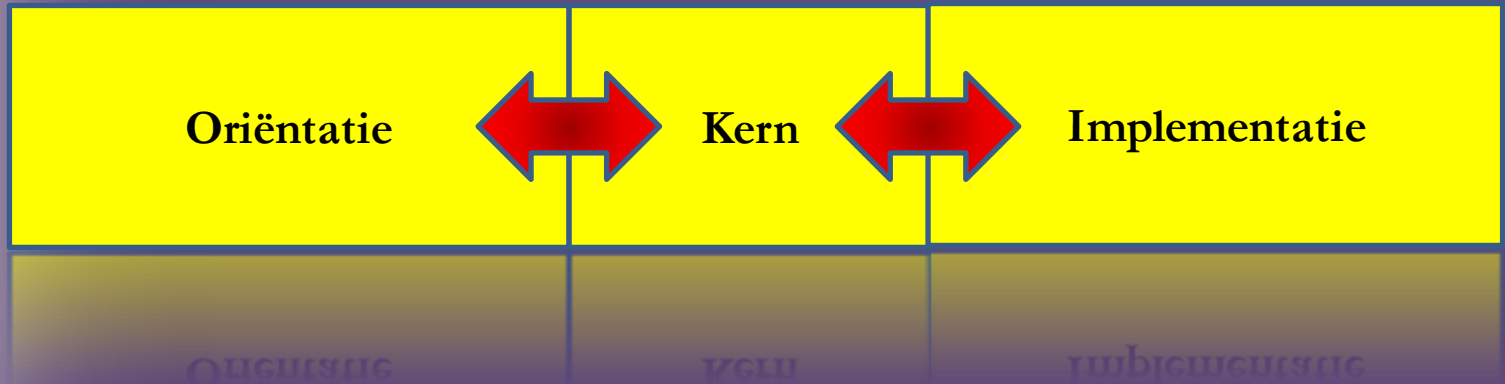
- ✓ Laagopgeleide autochtonen
- ✓ Hoogopgeleide allochtonen
- ✓ Laagopgeleide allochtonen
- ✓ Herintreders op de arbeidsmarkt
- ✓ Jongvolwassenen van 18 jaar en ouder
(<https://petities.nl/petitions/leerkansen-voor-iedereen-ook-met-beperking-na-je-18e/signatures?locale=nl&page=2>)

Realisatie door samenwerking organisatievormen van leren: een voorbeeld 'academie voor Zelfstandigheid'

Andere vormgeving van traject

- ✓ Minder vasthouden aan strikt onderscheid:
 - ✓ Intake
 - ✓ Voor- en nazorg
 - ✓ Trajectbegeleiding
- ✓ Voorbeeld Kofoed Schule (Denemarken)

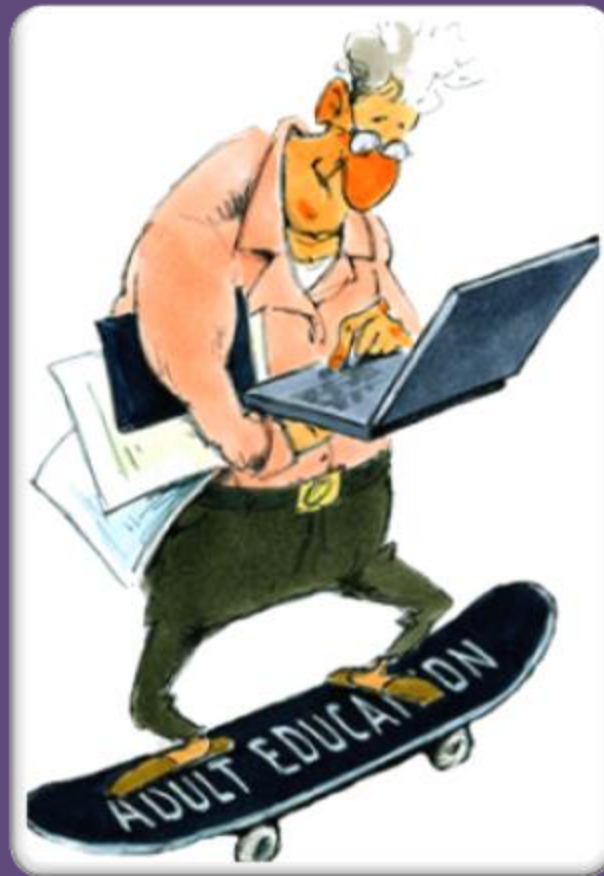

Implicaties voor het opleidingstraject

1. **Expliciete samenwerking met andere sectoren en m.n. zorg, arbeid, wonen en welzijn**
2. **Maatwerk voor verschillende doelgroepen**
3. **Maatwerk voor verschillende contexten in afstemming met doelgroepen en private en publieke partners**
4. **Afwisseling tussen individuele, groepsbegeleiding en begeleiding op afstand**
5. **Combinatie van soorten educatie (formeel, non-formeel en informeel)**

Taal leren helpt mensen vooruit,
taal leren is groeien!

INFONET, 2012

Vragen?

Maurice de Greef:

info@arteduc.nl